

Motion till riksdagen 2025/26:4068

av Emma Nohrén m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2025/26:211 Förenklingar i jaktlagstiftningen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om jakt på allmänt vatten och jakt på säl.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det vid införandet av förvaltningsmärkning ska finnas tydliga kriterier på plats och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det vid införandet av förslag om avlivning av djurskyddsskäl ska finnas kriterier på plats samt en satsning mot illegal jakt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljöpartiet yrkar på att riksdagen avslår regeringens förslag om jakt på allmänt vatten och jakt på säl. Vi ställer oss bakom förslaget om förvaltningsmärkning på villkor att det vid införandet finns tydliga kriterier för under vilka omständigheter förvaltningsmärkning ska vara tillåten. Vi ställer oss även bakom förslaget om avlivning av djurskyddsskäl, på villkor att kriterier ska finnas på plats vid införandet samt en bredare satsning mot illegal jakt. Vi utvecklar våra resonemang nedan.

Förvaltningsmärkning

Enligt jaktförordningen är det i dagsläget tillåtet att fånga vilt på någon annans jaktmark för märkning, undersökning och andra åtgärder för forskningsändamål. Däremot är s.k. förvaltningsmärkning, dvs. märkning för ändamål inom viltförvaltningen, inte uttryckligen tillåten enligt jaktlagstiftningen.

Regeringen vill tillåta att vilt fångas på någon annans jaktmark för ett bredare förvaltningssyfte, för undersökning eller andra åtgärder för att skydda och bevara vilt, exempelvis som en åtgärd för att förstärka vargstammen genetiskt. Det kan bl.a. handla

om att underlätta förebyggandet av skador på ren och andra tamdjur, för att lättare upptäcka eventuell rabieessmitta hos vargen och för att kunna följa upp flytten. Det kan även finnas behov av andra åtgärder såsom avmaskning.

Vi delar utredningens bedömning att vissa förvaltningsåtgärder, som exempelvis märkning av vargar som vandrat in österifrån, kan vara relevanta att genomföra som ett led i arbetet med att stärka vargstammens genetik. Däremot ser vi risker med att regeringens förslag i dess nuvarande utformning kan användas för att trycka ned vargstammen ytterligare. Regeringens politik för minskning av vargstammen bryter mot lagstiftningens krav och säkrar inte det långsiktiga bevarandet av arter. Den svenska vargstammen är genetiskt utarmad och mycket svag, och långt ifrån långsiktigt livskraftig. Det som behövs är att bygga upp vargstammen till långsiktigt livskraftiga nivåer, tillsammans med utökade satsningar på samexistens.

Som ett led i regeringens arbete med att minska vargstammen har Naturvårdsverket fått i uppdrag att ge förslag på förvaltningsåtgärder för varg som kan vara mer individbaserade. Regeringen lyfter fram att flytt av varg är en åtgärd som kan behöva vidtas mer frekvent vid en minskad populationsstorlek.

Vi ser dock en risk att mer individanpassade förvaltningsåtgärder, som förvaltningsmärkning, kan användas som ett verktyg för att trycka ned vargstammen ännu mer. Därför anser vi inte att förvaltningsmärkning av varg ska vara aktuellt innan kriterier för sådan förvaltning tagits fram. Dessa kriterier ska säkra att denna typ av individanpassad förvaltning inte används som ett sätt att minska vargstammen ytterligare och kan inkludera djurförsöksetisk prövning enligt remissyttrandet från Sveriges lantbruksuniversitet över detta förslag.

Avlivning av djurskyddsskäl

Regeringen vill ge var och en rätt att avliva ett skadat vilt av djurskyddsskäl och göra det möjligt för jakträttshavaren att söka efter, spåra eller förfölja skadat vilt för avlivning. Vi ser att regeringens förslag skulle kunna vara till nytta av djurskyddsskäl. Tyvärr ser vi risker med förslaget i dess nuvarande utformning. Vi befärar att förslaget skulle kunna leda till ökad illegal jakt, särskilt på de stora rovdjuren. Illegal jakt är ett utbrett problem, och insatser för att stoppa den illegala jakten är mycket bristfälliga. Så länge inte ett kraftfullt och systematiskt arbete vidtas parallellt för att stoppa den illegala jakten, ser vi risker för rovdjurspopulationerna med förslaget i dess nuvarande utformning. Det behöver införas kriterier för under vilka omständigheter eftersök av skadat vilt av djurskyddsskäl kan vara tillåtet, och när det inte är lämpligt, samt för hur det avlivade viltet ska tas om hand.

Sammanfattningsvis accepterar vi regeringens förslag men vid tidpunkten för genomförande vill vi att det ska finnas kriterier på plats för under vilka omständigheter eftersök och avlivning är tillåtet samt en bredare satsning mot illegal jakt.

Jakt på allmänt vatten

Regeringen föreslår att svenska medborgare eller medborgare i EU eller EES ska få jaga på allmänt vatten och från sådana klippor som inte hör till någon fastighet. Miljöpartiet avvisar förslaget. Vi befärar att det skulle leda till ökat jakttryck på redan sårbara och

hotade populationer. Dessutom skulle förslaget riskera att få negativa konsekvenser för friluftslivet.

Förslaget saknar dessutom en genomarbetad konsekvensanalys; regeringen anför att ansökningar om jakt på allmänt vatten sällan avslås i dag, men det är inget som säger att jakttrycket skulle vara detsamma med slopad tillståndsplikt. Tvärtom ligger det nära till hands att så omfattande regellättnader som slopad förprovning innebär leder till att jakttrycket ökar.

Förslaget saknar även någon typ av justering i förfarandet för olika typer av vatten. För de marina miljöer som är särskilt känsliga skulle förslaget riskera att få mer omfattande negativa konsekvenser.

Jakt på säl

Regeringen föreslår att jaktlagen ska göras tillämplig i ekonomisk zon i syfte att tillåta jakt på säl i zonen. Regeringen anger att detta förslag baseras på Naturvårdsverkets skrivelse till regeringen från 2017, Jakt i Sveriges ekonomiska zon (NV-08969-16), där det konstaterades att skador på fiskeredskap orsakade av säl förekommer i Sveriges ekonomiska zon. Regeringen menar att jakten därmed skulle vara ändamålsenlig då den skulle kunna vara ett redskap för att minska dessa skador och dessutom ha ett principiellt värde i att det skulle finnas en laglig möjlighet för fiskare att skydda sina redskap.

Det måste poängteras att Naturvårdsverkets skrivelse från 2017 beskriver skador på fiskeredskap väldigt översiktligt. Naturvårdsverket lutar sig mot en bedömning från Havs- och vattenmyndigheten från 2012. Omfattningen av problemet framgår inte, och inte heller dess utbredning. De skador som orsakas av sälar på fiskeredskap handlar i första hand om fasta fiskeredskap. Fasta fiskeredskap förekommer dock knappt i ekonomisk zon, där den absoluta huvuddelen av fisket utgörs av trålfiske. Vi anser att regeringens förslag är för dåligt underbyggt, saknar en uppdaterad analys och proportionalitetsavvägning mot hotbilden mot sälpopulationerna och i övrigt saknar sakliga skäl för att genomföras.

Emma Nohrén (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Katarina Luhr (MP)

Linus Lakso (MP)

Amanda Palmstierna (MP)